

L'exposiziun da traplas da miurs e talpas.

11x3=33 – exposiziun tut speciala

Scolaras e scolar da Sedrun ein sefatschentai d'exponats dil Museum La Truaisch

DA HANS HUONDER / ANR

■ Il Museum La Truaisch a Sedrun dat ina grondiusa investa ella veta da pli baul. La rauba exponida animescha denton era da far cumparegliazions cul temps dad oz. Gest quei han las scolaras ed ils scolar da Sedrun fatg ils davos meins. Il resultat da lur lavur ei da veser el museum en fuorma d'ina exposiziun speciala. Il Museum La Truaisch cumpeggia differentas partizions. La part principala ei franc quella dalla cultura, ils usits, mo era la veta a casa ed en luvratori da pli baul. Da veser ein cheu ina combra da durmir d'antruras, la cuschina cun ina platta da cuschnar veglia, mo era la cultura dil glin, il luvratori dil scrinari e dil calger. Quei mo entgins cavazzins davart quei museum rehs d'exponats – da perdetgas dil temps vargau. Leutier vegn denton era ina partizion speciala cun minerals e cristallas. La tocca exponida ch'ei per ina part en possess dalla vischnaunca deriva cumpleinamein dalla Val Tujetsch. Sulettamein entgins garnins aur ein d'ordeifer.

Dad ier e dad oz

Quella reha collecziun culturala e historica ha il president dalla cumissiu dil museum, Tarcisi Hendry ch'ei sez scolast, nezegiau per animar ils affons da scola da far patratgs davart ils temps passai en cumparegliazion cun oz ed igl avegnir. Las 11 partizions da scoletta e scola ein vegnidas spartidas en mintgamai treis gruppas e mintga gruppa ha saviu eleger in exponat. Quel ha furniu la basa per far patratgs davart sia funcziun avon onns e decennis. Il

medem mument han las scolaras ed ils scolar saviu cumparegljar quel e siu nez cun las metodas d'ozildi ed aschia laschar viver la fantasia. Sedadas ein fetg interessantas lavurs ch'ei exponidas el museum entochen la fin d'october. Alla vernissascha che ha giu liug gievgia sera han las classas presentau vicendeivlamein lur lavurs. «La finamira da quella acziun ei stada da sensibilisar ils affons e giuvenils per las caussas dil museum. Entras l'exposiziun lein nus secapescha era intimar ils geniturs, parents ed enonuschents da vegnir el museum e da prender investa dall'exposiziun e digl auter che dat perdetga da nos perdavons», di Tarcisi Hendry.

Fatg lischiva

Las scolaras ed ils scolar – ensemen cun lur scolasts – han nezegiau ils differentes exponats per lavurs fetg differentas. Aschia ha ina classa per exempel fatg lischiva sco ei vegneva fatg pli baul cun aua buglianta e savun e documentau quella lavur a scret. Ina autra classa ha cumparegliau apparaturas da pli baul e dad oz ina cun l'autra, sco per exempel maschinas da cuser. La scoletta ei sededicada all'apicultura ed il scalem superiur ha era luvrau praticamein cun lenn. Sut l'egida digl entagliader Christian Hendry han ils giuvenils entagliau fatschas ord lenn. Gia quella collecziun da sculpturas persula vala la peina da visitar l'exposiziun speciala. Da veser ein denton era autras lavurs sco per exempel la sort dallas talpas e dallas miurs. En quei connex vegn exponiu traplas da pli baul e dad oz per pigliar ils animalets. In'otra classa ha nezegiau curters da pli baul sco rodas per in auto ed in'otra ei se-

fatschentada dils indrezs da cuschina da pli baul, sco per exempel la gartirola. Entgins affons han empriu d'enonuscher empau meglier ils uaffens per lavurs da lenna, auters han priu sut la marella la lavur dil brischavinar ni la cultura dil glin. Tut en tut han ver 130 scolarets e scolar luvrau vid quella exposiziun.

Fatg entginas midadas

Suenter l'exposiziun vegnan las lavurs dallas scolaras e dils scolar magasinadas per part e tenor basegns era nezegiadadas puspei pil museum. Tenor Tarcisi Hendry fan vischinas e vischins aunc adina amogna rauba da pli baul als responsabels dil museum: «Damai che nus havein gia fetg biars exponats stuein nus adina puspei giudicar tgei che nus lein prender. Secapescha ch'ei dat adina era tocca ch'interessescha nus e che sa cumpletar la collecziun dil museum.» Las seivs construidas en pliras stanzas dil museum per impedir ch'ils visitaders savessien eventualmein far donn ad ina causa ni l'autra ein per part vegnidas demontadas. «Leu nua ch'igl ei pusseivel lein nus dar alla gliעד la caschun da semover en quellas stanzas. Nus havein aunc cumpletau quellas empauet cun detagls, aschia ch'ins ha veramein l'impressiu che zatgi vivi cheu», constatescha Tarcisi Hendry. Medemamein ei vegniu installau ina illuminaziun nova el museum.

Il Museum La Truaisch a Sedrun ei aviarts mintgamai il mardis e venderdis sco era l'emprima dumengia dil meins dallas 15.00 entochen las 18.00. Gruppas san era prender investa dil museum ordeifer il temps d'avertura uffical (081 949 13 43 ni e-mail museum@tujetsch.ch).

Curters nezegiai sco rodas per in auto.